

چرا؟!

میل به؟ که فرزندی!

بیانات امام خامنه ای در دیدار اعضای همایش ملی «تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه»

۹۲/۸/۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (۱)

مسئله‌ی جمعیت که بجد هم مورد بحث و اختلاف نظر در جامعه است، مسئله‌ی بسیار مهمی است. بلاشک از نظر سیاست کلی کشور، کشور باید برود به سمت افزایش جمعیت؛ البته به نحو معقول و معتدل. همه‌ی اشکالات و ایرادهایی که وارد میشود - که بعضی از اشکالاتی را هم که مطرح میکنند ما دیده‌ایم - قابل برطرف شدن و قابل پاسخ دادن است.

بیماری لاعلاج

آنچه مهم است این است که کشور ما با ظرفیت طبیعی و با ویژگی جغرافیای سیاسی خود احتیاج دارد به یک جمعیت بیشتر؛ علاوه بر این - همان طور که قبلاً هم گفته‌ایم - مسئله‌ی نمای جوان برای کشور یک مسئله‌ی اساسی و مهم و تعیین کننده است. آن طوری که اهل علم و اهل تحقیق بررسی کرده‌اند و جوانب قضیه را ملاحظه کرده‌اند و آمارها را مورد مذاقه قرار داده‌اند، ما اگر چنانچه با این شیوه‌ای که امروز داریم حرکت میکنیم پیش برویم، در آینده‌ی نه‌چندان دور، یک کشور پیری خواهیم بود که علاج این بیماری پیری هم درحقیقت در دسترس نیست؛ حالا نه [اینکه] در دسترس ما نیست، [بلکه] در دسترس هیچ کس نیست؛ یعنی امروز کشورهایی که در دنیا دچار پیری شده‌اند و قدرت «زاد و ولد» خودشان را از دست داده‌اند، به دشواری میشود گفت که راه‌های حل این مشکل دارند. ما هم طبعاً با همین مشکل مواجه خواهیم شد؛ و نباید بگذاریم به اینجا برسیم. البته مبانی اسلامی و تفکر اسلامی در زمینه‌ی جمعیت و افزایش جمعیت و با توجه به وضع جغرافیای سیاسی منطقه و کشور جمهوری اسلامی یک چیزهای روشن و واضحی است.

مسئله به شکل عمیق و علمی حل بشود

همایشی که آقایان گذاشتید، به نظر من جزو کارهای بسیار خوب است. یعنی ما نمیخواهیم این قضیه را با شعار و با «صلوات بفرستید تمام بشود» و مانند اینها پیش ببریم؛ میخواهیم مسئله به شکل عمیق و علمی حل بشود؛ گره‌های ذهنی‌ای که وجود دارد باز بشود، حقیقت قضیه روشن بشود و به اعتقاد من ما میتوانیم این کار را بکنیم؛ یعنی متفکرین ما و صاحبان دانش مرتبط با مسئله‌ی جمعیت - در هر بخشی از بخشها - میتوانند در این زمینه منطق صحیح و قابل قبولی را ارائه کنند. این همایش البته قدم اول است، یعنی قدم ابتدایی است، [اما] از گذاشتن قانون به نظر من مهم‌تر است؛ (۲) چون فرهنگ‌سازی در این مسئله مثل

خیلی از مسائل دیگر اجتماعی، حرف اول را میزند؛ باید فرهنگ‌سازی بشود که متأسفانه امروز این فرهنگ‌سازی نیست، تعطیل است؛ با اینکه حالا گفته‌شده، ما هم گفته‌ایم، دیگران هم گفته‌اند، در مجلس هم مطرح شده، بعضی‌ها هم کم و بیش اینجا و آنجا بحث میکنند، لکن کار فرهنگی به معنای صحیح انجام نگرفته. به نظر من این کار شما کار خوبی است، کار مناسبی است؛ منتها اکتفا نکنید به اینکه یک میزگردی تشکیل بشود و سخنرانی‌ای گذاشته بشود و بعد مثلاً تعدادی مقاله چاپ بشود؛ اینها کارهای لازمی است، اما ناکافی است؛ بایستی از امکاناتی که در کشور وجود دارد استفاده کنید، فکر را در کشور بگسترانید؛ آن وقت فکری هم که گسترش پیدا میکند، باید فکر عمیق و اساسی و منطقی و قانع‌کننده برای هر کسی باشد؛ بنابراین باید کار بشود روی این مسئله که لابد آقایان این کار را کرده‌اید. من معمولاً وقتی گروه‌ها و افرادی دنبال این هستند که مثلاً یک گردهمایی و همایشی را ترتیب بدهند، همیشه سفارش میکنم، میگویم شما آمد(۳) را نزدیک قرار ندهید؛ یعنی فرصت قرار بدهید برای اینکه بتوانید کار بکنید، تا آنچه بروز میکند در این همایش، یک چهره و نمای مطلوبی داشته باشد، آبرومند باشد. و لابد آقایان این کار را کرده‌اید؛ چون بحمدالله شما اهل فضل و اهل تحقیق هستید و مؤسسه‌ی شما، مؤسسه‌ای است که سابقه‌ی خوبی در این زمینه‌ها دارد؛ لکن کار را به اینجا متوقف نکنید.

چرا ترجیح میدهند فقط دو فرزند داشته باشند؟

جوانب قضیه را بسنجید، ببینید چه چیزهایی است که موجب میشود جامعه‌ی ما دچار میل به کم‌فرزندی بشود. این میل به کم بودن فرزند، یک عارضه است؛ والا انسان به‌طور طبیعی فرزند را دوست میدارد. چرا ترجیح میدهند افرادی که فقط یک فرزند داشته باشند؟ چرا ترجیح میدهند فقط دو فرزند داشته باشند؟ چرا زن به‌شکلی، مرد به‌شکلی پرهیز میکنند از فرزندداری؟ اینها را بایستی نگاه کرد و دید عواملش چیست؛ این عوامل را پیدا کنید، برای علاج این عوامل بیماری‌زا - که به اعتقاد بنده اینها عوامل بیماری‌زا است - متخصصین و صاحبان اندیشه را بخواهید فکر کنند. فرض کنید مثلاً بالا رفتن سن ازدواج؛ خب بلاشک یکی از چیزهایی که باروری را محدود میکند، بالا رفتن سن ازدواج است؛ خب، این یکی از کارهایی است که باید در کشور فکر بشود. چرا سن ازدواج در کشور ما بالا رفته؟ مگر جوان هفده ساله، هجده ساله، نوزده ساله، احتیاج ندارد به اطفاء نیاز جنسی و غریزه‌ی جنسی؟ ما باید به این فکر کنیم. خب، از آن طرف میگویند که اینها خانه ندارند، شغل ندارند، درآمد ندارند؛ ببینیم چگونه میشود کاری کرد که همه‌ی اینها با هم جمع بشود. ما نباید تصور بکنیم که حتماً بایستی یک

نفری یک خانه‌ی ملکی داشته باشد، یک شغل درآمدداری داشته باشد، بعد ازدواج بکند؛ نه، اِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ؛ (۴) این قرآن است [که] با ما دارد این جور حرف میزند. یعنی همه‌ی آن گره‌های ذهنی‌ای را که وجود دارد در این زمینه، باید شما باز کنید، یعنی شأن شما و همایشی از این قبیل، این است که بایستی این کار فکری و علمی را بکند؛ یعنی صرفاً بیان فکر، بیان خواست و حتی شعارهایی در این زمینه نباشد. واقعاً کار بشود، کار فکری بشود؛ عوامل کاهش جمعیت و موجبات افزایش جمعیت به نحو مطلوب و با اعتدال متناسب، درست سنجیده بشود، مطرح بشود [تا] اقناع بشوند افکار نخبگان. در این زمینه خب الان عامه‌ی مردم، بعضی‌ها متدیّند، بعضی‌ها متعبدند، وقتی گفته میشود، میروند سراغ باروری بیشتر؛ لکن نخبگان جامعه باید قانع بشوند، باید مسئله را قبول کنند؛ اگر نخبگان قبول کردند، کار سهل میشود، کار فرهنگ‌سازی آسان میشود. در این زمینه‌ها ان شاءالله بایستی آقایان تلاش کنید و امیدواریم ان شاءالله موفق باشید.

این را هم باید فکر کرد

بنده همچنان معتقدم کشور ما کشور هفتاد و پنج میلیونی نیست؛ کشور ما کشور صد و پنجاه میلیونی [است]؛ حالا ما دست کم را گرفتیم گفتیم صد و پنجاه میلیون؛ بیشتر هم میشود گفت. قطعاً این کشور با این سطح وسیع، با این تنوع آب‌وهوایی، با این امکانات فراوان زیرزمینی، با این استعداد بالقوه‌ی علمی که در این کشور وجود دارد، میتواند یک کشور پرجمعیتی باشد و ان شاءالله خودش هم این جمعیت را اداره کند؛ یعنی همچنان که ما فکر میکنیم که اگر چهار پنج بچه افتاد روی دوش یک خانواده وضع زندگیشان چگونه خواهد شد، فکر این را هم بکنید که این چهار پنج بچه وقتی بزرگ شدند و کاری پیدا کردند و شغلی پیدا کردند چه کمکی میتوانند به پیشرفت کشور بکنند؛ یعنی این را هم باید فکر کرد.

یک نگاه مقلدانه‌ای به زندگی غربی یا به زندگی اروپایی وجود داشته که به اینجاها منتهی شده و میراث آن به ماها رسیده؛ ما هم در یک برهه‌ای از زمان غفلت کردیم، کاری که باید انجام بدهیم انجام ندادیم. درحالی که امروز در [بعضی از] همین کشورهای غربی از کاهش باروری دارند زیان می‌بینند و پشیمانند، و در بعضی از کشورهای غربی مطلقاً کاهش باروری وجود ندارد؛ یعنی خانواده‌های پرجمعیت، مثلاً خانواده‌ی آمریکایی با ده دوازده بچه، چطور خانواده‌ی ایرانی [که] میخواهد از او تقلید کند باید حتماً یک بچه داشته باشد یا دو بچه! که این الان وجود دارد و گزارشها و خبرها از این واقعیت به ما اطلاع میدهد. ان شاءالله که موفق و مؤید باشید.

(۱) این همایش به همت معاونت پژوهش مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، روز ۹ آبان سال جاری برگزار خواهد شد.

(۲) در گزارش حجة الاسلام آقانهانی اعلام شد که پس از تصویب سیاستها و راهبردهای بحث جمعیت در شورای عالی انقلاب فرهنگی، کمیسیون فرهنگی مجلس در حال کار بر روی طرحی است تا پس از طرح آن در صحن مجلس، به عنوان قانون تصویب شود.

(۳) پایان

(۴) سوره‌ی نور، بخشی از آیه‌ی ۳۲